

GOVT OF KARNATAKA

Karnataka School Examination and Assessment Board

II P U C Model Question Paper -02. 2024-25.

SANSKRIT (09) || संस्कृतम् ||

[TIME: 03Hours 00 Minutes.]

[Total No of Questions:44.]

[Max.Marks:80.]

ಸೂಚನೆಗಳು :

೧) ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ **A,B,C** ಮತ್ತು **D** ಗಳೆಂಬ 4 ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.

೨) ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

೩) ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಆಯಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.

Instructions:

1) This Question paper consists of four parts as A, B, C and D.

2) All parts are compulsory.

3) Every part should be answered as per the given instruction for each and every respective part.

Part-A.

I. ಅಧೋ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಾನಾಂ ಪ್ರಶ್ನಾನಾಮ್‌ उत्तराणि कोष्टकात्‌ उद्धृत्य लिखत ।

10 x 01 =10

1. ' प्रजानां सम्यक्‌ भरणं कृतवान्‌ ' इति कारणतः मनुः एतन्नाम प्राप्तवान्‌ ।

अ.भास्करः। आ.भार्गवः। इ.भरतः। ई.भरद्वाजः।

2. " महेन्द्रो मलयः सह्यः.....॥ " इति श्लोके उल्लिखितेषु सप्तकुलपर्वतेषु एषः न अन्तर्भवति ।

अ.शुक्तिमान्‌ । आ. विन्ध्यपर्वतः । इ.मैनाकपर्वतः। ई.पारियात्रः।

3. प्रव्राजकः वणिजः समीपे ' तव पुत्रीं मञ्जूषायां संस्थाप्य गङ्गायां क्षिप ' इति वदति ।

सः किमर्थं तथा वदति इत्युक्ते -

अ.राज्याभिलाषेण । आ.कन्याभिलाषेण । इ. भोजनाभिलाषेण । ई. मन्त्राभिलाषेण ।

4. ' मध्ये तपोधानानां किसलयमिव पाण्डुपत्राणाम्‌ ' इति वाक्यानुसारं किसलयमिव का अस्ति ?

अ.गौतमी । आ.अनसूया । इ. प्रियंवदा । ई. शकुन्तला ।

5. शकुन्तला ' आर्यपुत्रः ' इति पदप्रयोगं कम्‌ उद्दिश्य करोति ?

अ.पुरोहितम्‌ । आ.दुष्यन्तम्‌ । इ. कण्वम्‌ । ई. शारद्वतम्‌ ।

6. i. राणाप्रतापः गण्यानां सभाम्‌ आकारितवान्‌।

ii. तत्र सः स्वर्णरजतादिपात्रेषु भोजनं न करिष्यामि इति प्रतिज्ञाम्‌ अकरोत्‌ ।

उपरि वाक्यद्वयं दत्तम्‌ अस्ति। तत्र किं सत्यम्‌ ? किम्‌ असत्यम्‌ इति लिखत ।

अ. i. सत्यम्, ii. असत्यम् । आ. i. असत्यम्, ii. सत्यम् ।

इ. i. ii. उभयमपि सत्यम् । ई. i. ii. उभयमपि असत्यम् ।

7. शान्तिः तरुणस्य समीपम् एतदर्थम् आगतवती ।

अ. धनं प्राप्तम् । आ. वस्त्रं प्राप्तम् । इ. आशीर्वादं प्राप्तम् । ई. उद्योगं प्राप्तम् ।

8. “अस्मात् अस्त्रात् देवाः अपि बिभ्यति” इति वाक्ये परशुरामेण उल्लिखितम् अस्त्रं किम् ?

अ. वायव्यास्त्रम् । आ. भार्गवास्त्रम् । इ. ब्रह्मास्त्रम् । ई. वारुणास्त्रम् ।

9. “सत्पुरुषव्रते इदम् अन्तर्भवति।

अ. दुर्जनसङ्गः । आ. परहास्यं । इ. सूनृता वाक् । ई. परपीडनम् ।

10. ‘सः यत्र कुत्रापि भवतु, कालेज् आनेतव्य एव’ इति वाक्यं कृष्णशास्त्रिमहोदयस्य _____ सूचयति।

अ. कोपम् । आ. असूयाम् । इ. शिष्यवात्सल्यम् । ई. जुगुप्साम् ।

II. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा रिक्तं स्थानं पूरयत ।

05x 01 =05

11. i. _____ ददाति चेत् संततिच्छेदो भविष्यति ।

ii. उपरि न्यस्तदीपायां _____ क्षिप्यतां त्वया ।

iii. सर्वः सगन्धेषु _____ ।

iv. _____ नवनवीनं परिधानविशेषं धारयति ।

v. नवाम्रवापी _____ न पश्येत् ।

विश्वसिति , गङ्गायां , हिमवत् , नरकम् , पुत्रं , प्रतिदिनं

III. संयोजयत ।

05 x 01 =05

12. क ख

अ. जाह्नवी

i. वायुः ।

आ. गन्धर्वः

ii. गौरी ।

इ. पौरवः

iii. गङ्गा ।

ई. हंसः

iv. दुष्यन्तः ।

उ. पुष्पितः

v. प्रतापस्य माता ।

vi. वृक्षः ।

Part - B.

IV. द्वित्रैःवाक्यैःसंस्कृतभाषया,कन्नडभाषया,आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। (चतुर्णामेव) 04 x 02 =08

13. भारतवर्षम् इति किमर्थं कथ्यते ?
14. नगरवासिभिः जनैः राक्षसः किम् उक्तः ?
15. राजपुत्रः मञ्जूषां प्राप्य किं करोति ?
16. राणाप्रतापस्य प्रतिज्ञा का ?
17. महाश्वेतायाः वपुषि यौवनेन कथं पदं कृतम् ?
18. शान्तिः किमर्थं तरुणं दृष्टुम् आगतवती ?
19. संस्कृताध्ययनविषये शास्त्रिणाम् अभिप्रायं निरूपयत ।

V. पाठनाम उल्लिख्य कःकं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया लिखत। (चतुर्णामेव) 04 x 02 =08

20. यं कमेवं मा भक्षय ।
21. त्वं विश्वस्य आर्तिं परिहरसि ।
22. सुखानि ते भर्तृकुलदेवताः वितरन्तु ।
23. मम हस्ते प्रभूतं धनं विद्यते ।
24. किं माम् अन्यथा सम्भावयसि ?
25. दृढीक्रियतां चेतः ।
26. सः यत्र कुत्रापि भवतु कालेज् आनेतव्य एव।

Part - C.

VI. पाठनाम उल्लिख्य श्लोकानाम् अनुवादं कन्नडभाषया/आङ्ग्लभाषया वा लिखत। (द्वयोरेव) 02 x 03 =06

27. विश्वस्य मातरस्सर्वाः सर्वाश्चैवमहाफलाः ।
तथा नद्यः स्वप्रकाशाः शतशोऽथ सहस्रशः ॥
28. अतः परीक्ष्य कर्तव्यं विशेषात्सङ्गतं रहः ।
अज्ञातहृदयेष्वेवं वैरीभवति सौहृदम् ॥
29. धन्योऽस्मि गमनात्पूर्वमीदृशी सम्पदागता ।

विना तु गुरुशुश्रूषां नान्यद्भाष्यं परं मम ॥

30. धनहीनो न हीनश्च धनिकः स सुनिश्चयः ।

विद्यारत्नेन यो हीनः स हीनः सर्ववस्तुषु ॥

VII. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। (चतुर्णामेव) 04 x 05 = 20

31. पुराणेषु भारतं कथं वर्णितम् इति संगृह्य लिखत ।

32. विक्रमादित्यस्य प्रभावेण राक्षसः कथं परिवर्तितः ?

33. प्रव्राजकस्य दुर्नयः तस्य विफलतां च लिखत ।

34. 'अङ्गुलीयकप्रसङ्गः' शकुन्तलायाः जीवने कीदृशं महत्त्वम् आवहति ?

35. भामाशाहः कथम् एकः श्रेष्ठः स्वामिभक्तः इति निरूपयत ।

36. तपोधनं युवानं दृष्ट्वा महश्चेता किम् अचिन्तयत् ?

37. शान्तिदर्शनात् तरुणस्य चिन्तासन्ततिः कीदृशी आसीदिति विवृणुत ।

Part - D

VIII. यथानिर्देशं लिखत। (त्रयाणामेव)

03 x 03 = 09

38. सन्धिं विभजत/सन्धिं योजयत। (त्रयाणामेव)

वनानिलेन । एकैकम् । प्रागेव । मकरकेतुः + उत्पादितः । हि+अकाले ।

39. विग्रहवाक्यं लिखत/समस्तपदं लिखत। (त्रयाणामेव)

पुराणभारतम् । अनुधृताः । मुकुलितलोचना । अहनि अहनि । ज्येष्ठश्चासौ पुत्रश्च ।

40. पदपरिचयंकुरुत। (त्रयाणामेव)

कृत्वा । स्मरन् । प्रतिसंहर्तुम् । अन्यथा । हृष्टः ।

41. प्रयोगं परिवर्तयत।

अ. देवाः जन्म इच्छन्ति । अथवा आ. कृष्णरावेण इयं घटना स्मर्यते ।

42. अलङ्कारं सलक्षणं निर्दिशत।

अ. कुसुमगन्धेन मधुकरीव आकृष्यमाणा ।

अथवा

आ. विद्यारत्नेन यो हीनः स हीनः सर्ववस्तुषु ।

IX. ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷಯಾ ಅನುವದತ।

5x1=5.

43. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಗೋಖಲೆಯವರು ಅಪ್ರತಿಮ ದೇಶಭಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅವರು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಉತ್ತಮ ವಾಗ್ಮಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಜನರು ಅವರ ಮಾತಿನಿಂದ ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸರಳ ಹಾಗೂ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಜೀವನದಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯರಾಗಿರುವರು.

Gopala Krishna Gokhale was a great patriot. He led the freedom movement prominently. He was a very good orator too. The people joined the freedom movement, having listened his inspiring patriotic speech. His simple and self-less life is a role model to all.

X. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत।

4x1=4.

44. एकदा राजकुमारः सिद्धार्थः विहारार्थम् उपवनं गतः। सहसा एकं क्रन्दनध्वनिं श्रुत्वा सः इतस्ततः अपश्यत्। बाणेन विद्धः एकः हंसः भूमौ पतितः आसीत्। एतद् दृष्ट्वा सिद्धार्थस्य चित्तं करुणया व्याकुलं जातम्। सः धावित्वा हंसस्य शरीरात् बाणं निष्कास्य तम् अङ्गे आधारयत्। अत्रान्तरे देवदत्तः धावन् तत्र प्राप्तः। सिद्धार्थस्य हस्ते हंसं दृष्ट्वा सः उच्चैः अवदत् "सिद्धार्थ ! एषः मम हंसः। मया बाणेन निपातितः। अतः मह्यम् देहि" इति। तदा सिद्धार्थः दृढतया अवदत् - "अहं न दास्यामि। अहम् अस्य रक्षकः अस्मि" इति। तदा विवादं कुर्वन्तौ तौ राजसभां गतौ। राजा सर्वं वृत्तान्तम् आकर्ण्य आदिशत् - "यस्य पार्श्वे हंसः आगमिष्यति तस्यैव भविष्यति" इति। हंसः सिद्धार्थस्य समीपं गतवान्। सत्यमिदम् - "भक्षकात् रक्षकः श्रेयान्"।

प्रश्नाः-

- i. कः भूमौ पतितः आसीत् ?
- ii. कस्य चित्तं करुणया व्याकुलं जातम् ?
- iii. कः तत्र धावन् प्राप्तः ?
- iv. राजा किम् आदिशत् ?
